

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
для вступників на навчання**

**для здобуття ступеня “бакалавр”
зі спеціальності 035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня
“молодший спеціаліст”**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програму складено відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки напряму 035.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)». Прийом абітурієнтів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень “молодший спеціаліст” за напрямом підготовки – 035.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)» проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вони відбуваються у формі комплексного іспиту.

Мета вступного випробування полягає у з’ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця ОКР бакалавр напряму підготовки 035.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін передбачених навчальним планом для підготовки за ОКР бакалавр абітурієнти повинні мати неповну вищу освіту за напрямом підготовки 035.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)» та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі 03 «Гуманітарні науки». Обов’язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Учасник вступних випробувань повинен *знати*:

-основні теоретичні положення, висунуті вітчизняними та зарубіжними вченими у галузі мовознавства;

-загальні відомості про мову з урахуванням сучасного стану мовознавчої науки: природу і сутність мови, її походження, закономірності розвитку й функціонування на різних історичних етапах, походження й розвиток письма, генеалогічну й типологічну класифікації мов, структурні рівні та одиниці мови тощо;

-соціально-культурні аспекти англійської мови, основні факти, події, реалії, чинники та тенденції розвитку суспільства в країнах, мова яких вивчається;

-інформацію географічного, культурологічного та соціологічного характеру про англійську мову;

-фонетичні і лексичні одиниці лінгвокраїнознавчого мінімуму та граматичні розбіжності англійської мови, притаманних певному англійському соціуму (британському, американському, канадському, та ін.);

-соціолінгвістичні особливості англійських лінгвокультур.

Учасник вступних випробувань повинен *уміти*:

-самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі теорії мовознавства;

-висловлювати власну думку про ті чи інші події, що відбуваються у країні, мова якої вивчається; пояснити певне явище та його наслідки для суспільства у країні, мова якої вивчається;

-читати та здійснювати адекватний переклад текстів, що містять поширені країнознавчі реалії та культурно марковані одиниці;

-реалізовувати навички культури наукового мислення, ясно та логічно висловлювати свої думки в усній і письмовій формі відповідно до умов мовленнєвої ситуації на базі лексичного мінімуму в обсязі програмних вимог, дотримуючись орфоепічних, лексичних, граматичних і стилістичних норм;

-вільно володіти англійською мовою у сфері монологічного та діалогічного мовлення;

-критично мислити та провадити комунікацію в умовах соціуму, що постійно змінюється, зберігати логічність мовлення як компонент культури спілкування.

Характеристика змісту програми. Фаховий вступний іспит має за мету перевірку знань, умінь студентів з основних світоглядних теорій та концепцій лінгвістичних дисциплін (вступу до мовознавства, лінгвокраїнознавства) та навичок їх практичного застосування.

2. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вступ до мовознавства

Лінгвокраїнознавство

Основна іноземна мова (англійська)

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Лінгвокраїнознавство

Великобританія

Короткі відомості з фізичної географії та демографії.

Опис державного прапора та інших національних символів.

Опис мовної ситуації. Інформація про столицю країни та її найбільші міста.

Короткий нарис із історії країни.

Характеристика систем державного управління, освіти та правопорядку, засобів інформації, національних видів спорту.

Королівська влада та члени королівської родини.

Національні свята, традиції та звички.

Сполучені Штати Америки

Короткі відомості з фізичної географії та демографії. Опис державного прапора та інших національних символів. Опис мовної ситуації. Інформація про столицю країни та її найбільші міста.

Короткий нарис із історії країни.

Характеристика систем державного управління, освіти та правопорядку, засобів інформації, національних видів спорту.

Президентство та президенти США.

Національні свята, традиції та звички.

Австралія

Короткі відомості з фізичної географії та демографії. Опис державного прапора та інших національних символів. Опис мовної ситуації. Інформація про столицю країни та її найбільші міста.

Короткий нарис із історії країни.

Характеристика систем державного управління, освіти та правопорядку, засобів інформації, національних видів спорту.

Національні свята, традиції та звички.

Канада

Короткі відомості з фізичної географії та демографії. Опис державного прапора та інших національних символів. Опис мовної ситуації. Інформація про столицю країни та її найбільші міста.

Короткий нарис із історії країни. Характеристика систем державного управління, освіти та правопорядку, засобів інформації, національних видів спорту.

Національні свята, традиції та звички.

Вступ до мовознавства

1. Вступ до мовознавства як навчальна дисципліна.
2. Предмет мовознавства. Місце мовознавства в системі наук.
3. Природа, сутність, функції та будова мови.
4. Методи дослідження мови. Мова і суспільство.
5. Мова як знакова система. Мова і мислення.
6. Мова і мовлення. Структура мови.
7. Синхронія і діахронія.
8. Проблема походження мови. Закономірності розвитку мов.

Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури.

9. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи.
10. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація.
11. Загальна характеристика мов світу.
12. Порівняльне вивчення мов.
13. Генеалогічна класифікація мов.
14. Звуки мови, їх вивчення і класифікація.
15. Фонетика як лінгвістична дисципліна.
16. Фізичний аспект у характеристиці звуків.
17. Фізіологічний аспект у вивченні звуків.
18. Класифікація звуків. Голосні звуки. Приголосні звуки.
19. Склад. Наголос.
20. Інтоніяція.
21. Фонетичні процеси.
22. Позиційні зміни звуків.
23. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація.
24. Живі та історичні фонетичні процеси.
25. Спонтанні зміни звуків.
26. Фонетичні закони.
27. Поняття фонем. Диференційні та інтегральні ознаки фонем.
28. Позиції фонем. Варіанти і варіації фонем.
29. Фонологічна система.
30. Значення письма в історії суспільства.
31. Письмо. Передумови виникнення письма.
32. Етапи і форми розвитку графічного письма.
33. Лексика і фразеологія.
34. Графіка.
35. Орфографія. Принципи орфографії.
36. Слово та його значення.
37. Лексикологія. Розділи лексикології.

38. Слово як одиниця мови.
39. Слово і лексема. Значення слова.
40. Лексико-семантичні категорії.
41. Полісемія. Омонімія.
42. Синонімія. Антонімія.
43. Лексико-семантична система мови. Словниковий склад мови.
44. Історичні зміни словникового складу мови.
45. Причини історичних змін у лексиці.
46. Архаїзми.
47. Неологізми.
48. Запозичення.
49. Історична лексикологія та етимологія.
50. Фразеологія. Поняття фразеології.
51. Класифікація фразеологізмів.
52. Лексикографія. Поняття лексикографії.
53. Типи словників.
54. Граматика. Граматичне значення.
55. Граматичні категорії.
56. Предмет граматики. Розділи граматики.
57. Основні одиниці граматичної будови мови.
58. Граматичне значення.
59. Граматичні категорії.
60. Лексико-граматичні розряди (категорії).
61. Морфема і словоформа.
62. Поняття морфеми. Види морфем.
63. Морфеміка.
64. Граматична форма слова.
65. Способи вираження граматичних значень.
66. Синтетичні способи вираження граматичних значень.
67. Аналітичні способи вираження граматичних значень.
68. Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень.
69. Частини мови. Поняття частин мови. Критерії виділення частин мови.
70. Частини мови в різних мовах.
71. Характеристика основних частин мови.
72. Поняття словосполучення. Типи словосполучень.
73. Синтаксичні зв'язки слів.
74. Речення та його ознаки.
75. Актуальне членування речення.
76. Типологічна класифікація мов.
77. Ізольовані (кореневі) мови.
78. Аглютинативні мови.
79. Інкорпорувані (полісинтетичні) мови.
80. Флективні мови.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

1. Лексико-граматичні тести.
2. Питання з лінгвістичного блоку:
  - лінгвокраїнознавство
  - вступ до мовознавства
3. Усне непередготовлене мовлення.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Комбінований іспит проводиться з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню B2 за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005).

Загальна Сума балів	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
83-89	B	добре
75-82	C	добре
65-74	D	задовільно
50-64	E	задовільно
менше 50	FX	незадовільно

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гапонін А. Б., Возна М. О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни. Підручник для студентів та викладачів вищих закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.
2. Гошилик В. Б. British and American National Symbols in the EFL Classroom: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2008. – 108 с. – [DVD-ROM] (252 мультимедійних файли).
3. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. — К. — Одеса, 1991.— 245 с.
4. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищи навчальних закладів .—К.: Видавничий центр "Академія", 2001.— 368с.
5. Ощепкова В. В., Шустилова И. И. Краткий англо-русский лингвострановедческий словарь: Великобритания, США, Канада, Австралия, Новая Зеландия. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Флинта: Наука, 2001. – 176 с.
6. Томенчук М. В. Методичні рекомендації до курсу «Лінгвокраїнознавство» / М. В. Томенчук. – Ужгород: Видавничий центр УЖДУ, 2014. – 19 с.
7. O’Callaghan Bay. An Illustrated History of the USA. – Harlow, Essex: Longman / Pearson Education Ltd, 2004. – 155 p.
8. O’Driscoll James. Britain. The country and its people. – Oxford: Oxford University Press, 2003. – 225 p.
9. Longman Dictionary of English Language and Culture. – 3rd ed. – Harlow, Essex: Pearson Education Ltd, 2005. – 1620 p.
10. Oxford Guide to British and American Culture. – Oxford: Oxford University Press, 2001. – 600 p.
11. Wikipedia, the Free Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <http://en.wikipedia.org>

Допоміжна

1. Маслова В. А. Лингвокультурология: Учеб. пособие. – М.: Издательский центр “Академия”, 2001. – 208 с.
2. Матюшков В. С. Dictionary of Americanisms, Canadisms, Britishisms and Australianisms. Англо-русский словарь особенностей английского языка в Северной Америке, Великобритании и Австралии. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 520 с.
3. Томахин Г. Д. США. Лингвострановедческий словарь. – М.: Рус. яз., 1999. – 576 с.
4. Хроленко А.Т. Лингвокультуроведение: Пособие к спецкурсу по проблеме «Язык и культура». – Курск: Изд-во ГУИПП “Курск”, 2000. – 168 с.
5. Хроленко А.Т. Основы лингвокультурологии: Учеб. пособие / Под ред. В.Д. Бондалетова. – М.: Флинта: Наука, 2004. – 184 с.
6. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 1995. – 489 p
7. Longman Dictionary of Contemporary English. – New ed. – Harlow, Essex: Pearson Education Ltd, 2003. – 1950 p.

Список електронних словників

2. American Heritage Dictionary of the English Language [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <http://www.bartleby.com/61/>

3. Cambridge Dictionaries Online [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://dictionary.cambridge.org>.
4. Compact Oxford English Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://www.askoxford.com>
5. Dictionary.com [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://dictionary.reference.com>
6. Macquarie Dictionary. Australia's National Dictionary Online [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.macquariedictionary.com.au/anonymous@92866007/-/p/dict/macdictonline.html>
7. Merriam-Webster's Online Dictionary, 10th Edition [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://www.m-w.com>
8. New Dictionary of Cultural Literacy [Электронный ресурс]: E. D. Hirsch, J. F. Kett, J. Trefil / 3rd Edition. – Режим доступа до словника: <http://www.bartleby.com/59/>
9. RhymeZone [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://www.rhymezone.com>
10. Webster's Revised Unabridged, 1913 Edition [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <http://machaut.uchicago.edu>